

have Ansvar for, hvad Regjeringen gjorde. Det er et Ansvar, som ikke kunde komme til at paaligge Udvalget, naar det ikke blandede sig ind i en administrativ Forholdsregel; men det er netop en urigtig Fremgangsmaade, at ikke Udvalget har villet lade Regjeringen bære Ansvaret for, hvad den skulde gjøre. Paa den anden Side ligger der ganske vist i den Maade, hvorpaa Udvalget udtaler sig, at Udvalget stærker Ansvaret for Regjeringen, og det har jeg beklaget, at man uden engang at have confereret med Regjeringen, uden at have ladet sig give Oplysninger, paa en Maade stærker et Ansvar, som allerede i og for sig kan være byrdefuldt nok. Saaledes opfatter jeg altsaa denne hele Sag, som er først bleven omtalt af den ærede Ordfører, og med Hensyn til hvilken jeg har troet at burde udtale det Ønske, at den hele Brevverling maatte komme til at foreligge. Jeg troer, at man kan af hele denne Sag uddrage ikke saa lidt god Moral. For det Første troer jeg, at det fremgaaer af den, at man skal ikke oprette en Ting, som man anseer for paatrængende, indtil det allerlidste Nødvendige. Udvalget havde havt disse Andragender for sig i over 2 Maanedes Tid, Udvalget var fuldstændig bekendt med, at disse Folk skulde frastytte deres Eiendomme, eller at Eiendommene skulde være bortryddede den 1ste Mai. Det er Noget, der forelaa fuldstændig officielt i Actstykker, der have været meddeelte. Det ærede Udvalg havde altsaa to Maanedes Tid til at tænke paa, hvorledes man skulde kunne redde Folk fra det, der truede dem. Disse to Maanedes Tid lod Udvalget gaae fuldstændigt forbi, det confererede aldrig med Ministeren om Sagen, men i det Nærværende, Rigsdagen var især med at gaae hjem i Paaskeferien, blev det paa eengang vedtaget i Udvalget at henvende sig til Ministeren og gjøre ham opmærksom paa disse Andragender. Derefter fulgte Alt, hvad der er skeet; men det gjorde Udvalget paa en Tid, da dets egen Medvirken var umuliggjort ved Paaskeferien. Det er den ene Slutning,

man kan drage af Sagen. Den anden Moral er den, at man skal ikke uden Nødvendighed søge et Ansvar ved Indblanding i Andres Anliggender. Jeg har i den Henseende ikke nogen stærkere Autoritet for mig end den ærede Formand i Udvalget (Wille), som i sin Tid under Lovens Behandling netop udtalte sig overordentlig smukt og kraftigt om det Forhold, man havde at vise overfor Regjeringen, naar man havde lagt en Sag i dens Haand. Der er saa meget af, hvad det ærede Medlem yttrede, som jeg kunde ønske at referere, men naar man vedbliver at gaae tilbage til Alt, hvad det ærede Medlem har sagt godt og rigtigt, vilde det aldrig ophøre. Jeg maa derfor indskrænke mig til at fremdrage en Ytring, som efter min Mening netop finder sin fuldkomne Anvendelse paa dette Punkt. Det gjaldt dengang et Ændringsforslag med Hensyn til den Bemyndigelse, som det var foreslaaet at give Regjeringen til at afhænde Fæstningsværkerne. Jeg troer, at det var det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgtreds (Winther), der dengang havde stillet et Ændringsforslag, som gik ud paa, at denne Afhændelse kun skulde skee under Forbehold af Rigsdagens Samtykke. Hertil yttrede saa den ærede Formand for Udvalget, som dengang var Ordfører, sig som følger — jeg maa maaskee med den ærede Formands Tilladelse oplæse det: „Der bliver da tilbage det ærede Medlems Ændringsforslag under Nr. 12, hvorom den høitærede Rigsminister, jeg kan gjerne sige, til min Forundring, udtalte, at han ikke bestemt vilde modsætte sig det; thi det at indsætte de paagjældende Ord i Udvalgets Indstilling vilde vistnok være at forlade det hele Grundlag, hvorpaa en Overenskomst er opnaaet mellem Regjeringen og Udvalget. Da den ærede Minister havde talt noget længe frem, forstod jeg imidlertid, at der i hans Ord skjulte sig en Ironi, idet han nemlig lod Thinget forstaae, at det vilde være ham behageligt at see et Ansvar taget fra sine Skuldre og lagt over paa Thingets, men dog var